

CLASSIQUES
GARNIER

BIŁOS (Pierre Piotr), « Bibliographie. Corpus d'œuvres », *Exil et modernité. Vers une littérature à l'échelle du monde : Gombrowicz, Herling, Miłosz*, p. 377-384

DOI : [10.15122/isbn.978-2-8124-4435-7.p.0377](https://doi.org/10.15122/isbn.978-2-8124-4435-7.p.0377)

La diffusion ou la divulgation de ce document et de son contenu via Internet ou tout autre moyen de communication ne sont pas autorisées hormis dans un cadre privé.

© 2012. Classiques Garnier, Paris.
Reproduction et traduction, même partielles, interdites.
Tous droits réservés pour tous les pays.

BIBLIOGRAPHIE

Corpus d'œuvres

CZESŁAW MIŁOSZ

ÉDITIONS ORIGINALES CONSULTÉES

Poésies

Utworthy poetyckie, Poems, Ann Arbor, Michigan Slavic Publications, 1976.

Wiersze wybrane, Warszawa, PIW, 1980.

Poezje I, II, III, Paryż, Kultura, Instytut literacki, 1981.

Hymn o perle, Kraków-Wrocław, WL, 1983.

Jasności promieniste i inne wiersze, Warszawa, 2005 (« Zeszyty Literackie » 2005, nr 5).

Traktat poetycki z moim komentarzem, Kraków, Wyd. Lit., 2000.

Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada, Gdańsk, Słowo/Obraz/Terytoria, Biblioteka Mnemosyne, 2004.

Traktat teologiczny/Le traité de théologie (édition bilingue), traduit du polonais par Jacques Donguy et Michel Masłowski, Le Chambon-sur-Lignon, Cheyne, 2003.

Prose

Prywatne obowiązki, Paryż, Instytut Literacki, 1972.

Zniewolony umysł, Kraków, Krajowa Agencja Wydawnicza, 1989 (1953).

Widzenia nad Zatoką San Francisco, Kraków, WL, 1989 (1969).

Świadectwo poezji, Sześć wykładów o dotkliwościach naszego wieku, Warszawa, Czytelnik, 1990 (1987).

Zaczynając od moich ulic, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 1990.

Rodzinna Europa, Warszawa, Czytelnik, 1990 (1959).

Rok Myśliwego, Kraków, Znak, 1991 (1990).

Ziemia Ulro, Kraków, Znak, 1994 (1977).
Dolina Issy, Kraków, WL, 1998 (1955).
Szukanie ojczyzny, Kraków, Znak, 2001 (1992).

Entretiens

Aleksander Fiut, *Rozmowy z Czesławem Miłoszem*, Kraków, WL, 1981.
 Renata Gorczyńska, *Podróżny świata, Rozmowy z Czesławem Miłoszem*, Kraków, WL, 2002.

OUVRAGES TRADUITS

De la Baltique au Pacifique, traduit du polonais par Marie Bouvard, Paris, Fayard, 1990.
Empereur de la terre, traduit du polonais et de l'anglais par Laurence Dyèvre, Paris, Fayard, 1987.
Histoire de la littérature polonaise, traduit de l'anglais par André Kozimor, Paris, Fayard, 1985.
La pensée captive : essai sur les logocraties populaires, traduit par A. Prudhommeaux, Paris, Gallimard, Folio, 1988.
La terre d'Ulro, traduit du polonais par Zofia Bobowicz, Paris, Albin Michel, collection Les Grandes Traductions, 1980.
Le chien mandarin, traduit du polonais par Laurence Dièvre, Paris, Mille et une nuits, 2004.
Le traité de théologie, traduit du polonais par Jacques Donguy et Michel Maslowski, Le Chambon-sur-Lignon, Cheyne, 2003.
Milosz par Milosz, Entretiens de Czesław Miłosz avec Ewa Czarnecka et Aleksander Fiut, traduit du polonais par Daniel Beauvois, Paris, Fayard, 1986.
Sur les bords de l'Issa, traduit du polonais par Jeanne Hersch, Paris, Gallimard, Collection l'Imaginaire, 1956.
Une autre Europe, trad. par Georges Sédar, Gallimard, Paris, 1964.
Visions de la baie de San Francisco, traduit du polonais par Marie Bouvard, Paris, Fayard, 1980.

OUVRAGES CRITIQUES CONSACRÉS À CZESŁAW MIŁOZ

Ouvrages collectifs

A. Fiut [sous la direction de], *Poznawanie Miłosza 2*, Kraków : część 1, 1980-1998 (Poezja), Wyd. Lit., 2000, część 2, 1980-1998 (Proza), Wyd. Lit., 2001.
 J. Kwiatkowskiego [sous la direction de.], *Poznawanie Miłosza. Studia i szkice*

o twórczości poety, Kraków-Wrocław, Wyd. Lit., 1985 (Z Prac Instytutu Badań Lit. PAN).

Maria Delaperrière [sous la direction de], *Czesław Miłosz et le vingtième siècle*, Société historique et littéraire polonaise, IES, 2006.

Numéraires spéciaux de revues

Zeszyty literackie, n° 75 spécialement consacré à Czesław Miłosz, été 2001.

Numéro spécial de la revue *Europe* consacré à Czesław Miłosz, n° 902-903, 2004.

Monographies critiques

E. Bienkowska, *W ogrodzie ziemskim. Książka o Miłoszu*, Wyd. Sic!, Varsovie, 2004.

Jan Błoński, *Miłosz jak świat*, Kraków, Znak, 1988, p. 55, 66 et 60.

A. Fiut, *Moment wieczny : poezja Czesława Miłosza*, Libella, Paryż, 1987.

Aleksander Fiut, *W stronę Miłosza*, Kraków, WL, 2003.

Andrzej Franaszek, *Miłosz Biografia*, Kraków, Znak, 2011.

Jerzy Szymik, *Problem teologicznego wymiaru dzieła Czesława Miłosza*, Katowice, Księgarnia Św. Jacka, 1996.

Ł. Tischner, *Sekrety manichejskich trucizn. Miłosz wobec zła*, Wyd. Znak, Kraków 2001.

A. Walicki, *Zniewolony umysł po latach*, Warszawa, Czytelnik, 1996.

Joanna Zach, *Miłosz i poetyka wyznania*, Kraków, Universitas, 2002.

Krzysztof Zajas, *Miłosz i filozofia*, Kraków, Baran i Suszczyński, 1997.

Divers

Alexandra Laignel-Lavastine, *Esprits d'Europe, Autour de Czesław Miłosz, Jan Patocka, Istvan Bibó*, Paris, Calmann-Lévy, 2005.

Marian Stala, *Trzy nieskończoności*, Kraków, WL, 2001.

K. Wyka, *Ogrody lunatyczne i ogrody pasterskie*, « Twórczość » 1946, n° 5 ; réédité dans *Rzecz wyobraźni*, Warszawa, 1977.

WITOLD GOMBROWICZ

ÉDITIONS ORIGINALES CONSULTÉES

- Ferdydurke*, Kraków, WL, 2005 (1938, antidaté de 1937).
Dziennik, I, II, III, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 1997 (1957, 1962, 1966)
Kosmos, Paryż, Instytut Literacki, 1965.
Listy do rodziny, Kraków, WL, 2004.
Pornografia, Paryż, Instytut Literacki, 1960.
Testament, Rozmowy z Dominique de Roux, Kraków, WL (1969).
Trans-Atlantyck, Warszawa, PIW, 1998 (1953).
Varia 1, Czytelnicy i krytycy, Kraków, WL, 2004.
Varia 2, Polemiki i dyskusje, Kraków, WL, 2004.
Varia 3, List do Ferdydurkistów, Kraków, WL, 2004.
Wspomnienia polskie, Warszawa, Res Publica, 1990 (1977).

OUVRAGES TRADUITS

- Cosmos*, traduit du polonais par Georges Sédir, Paris, Gallimard, collection Folio, 1995.
Cours de philosophie en six heures un quart, Paris, Payot et Rivages, 1995.
Ferdydurke, traduit du polonais par Georges Sédir, Paris, Gallimard, collection Folio, 1998.
Journal, traduction du polonais, revue et complétée, par Dominique Autrand, Christophe Jeżewski et Allan Kosko, Paris, Gallimard, collection Folio, 1998.
La pornographie, traduit par Georges Lisowski, Gallimard, collection Folio, 1995.
Moi et mon double, choix d'ouvrages en prose, Paris, Gallimard, Quarto, 1996.
Souvenirs de Pologne, Paris, Gallimard, collection Folio, 2003.
Testament, Paris, Gallimard, coll. Folio Essais, 1998.
Trans-Atlantique, traduit du polonais par Constatin Jelenski et Geneviève Serreau, Paris, Gallimard, Folio, 1990.

OUVRAGES CRITIQUES CONSACRÉS
À L'ŒUVRE DE WITOLD GOMBROWICZ*Ouvrage collectif*

- Z. Łapiński (édité par), *Gombrowicz i krytycy*, WL, Kraków, 1984.

Numéraires spéciaux de revues

- Cahier de l'Herne, *Cahier Gombrowicz*, Ed. de l'Herne, Paris, 1971.
 Magazine littéraire, *Witold Gombrowicz*, Paris, n° 287, avril 1991.
 Malgorzata Smorąg [textes réunis par], *Witold Gombrowicz*, Revue des Sciences Humaines, Lille, 1995-3.

Monographies critiques

– en polonais

- Jan Błoński, *Forma, śmiech i rzeczy ostateczne*, Kraków, 1994.
 Andrzej Falkiewicz, *Polski Kosmos, Dziesięć esejów przy Gombrowiczu*, Kraków, WL, 1981.
 Edward Fiala, *Homo transcendens w świecie Gombrowicza*, Lublin, KUL, 2004.
 Jerzy Franczak, *Rzecz o nierzeczywistości*, Kraków, Universitas, 2002.
 Michał Głowiński, *Gombrowicz ou la Parodie constructive*, traduit du polonais par Maryla Laurent, Montricher (Suisse), Noir sur Blanc, 2002. Original polonais : *Gombrowicz i nadliteratura*, Kraków, WL, 2002.
 Jerzy Jarzębski, *Gra w Gombrowicza*, Warszawa, PIW, 1982.
 Jerzy Jarzębski, *Gombrowicz*, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2004.
 Jerzy Jarzębski, *Podglądanie Gombrowicza*, Kraków, WL, 2004.
 Olaf Kühn, *Gęba Erosa, Tajemnice stylu Witolda Gombrowicza*, przekład Krzysztof Niewrzeda, Maria Tarnogórska, Kraków, Universitas, 2005.
 Michał Legierski, *Modernizm Witolda Gombrowicza*, Warszawa, IBL, 1999.
 Zdzisław Łapiński, *Ja, Ferdynurke*, Kraków, WL, 1997.
 Janusz Margański, *Gombrowicz wieczny debiutant*, Kraków, 2001.
 Michał Paweł Markowski, *Czarny nurt, Gombrowicz, świat i literatura*, Kraków, WL, 2004.
 Leszek Nowak, *Gombrowicz Człowiek wobec ludzi*, Warszawa 2000, Proszynski i S-ka, 2000.
 Piotr Millati, *Gombrowicz wobec sztuki*, Gdańsk, słowo/obraz/terytoria, 2002.

– en français

- Dominique Garand, *Portrait de l'agoniste : Gombrowicz*, Montréal, 2003.
 Rosine Georgin, *Gombrowicz*, Cahiers Cistre N° 2, Lausanne, L'Age d'Homme, 1977.
 Jean-Pierre Salgas, *Witold Gombrowicz*, Paris, Le Seuil, Les contemporains, 2000.

SOUVENIRS, REPORTAGES

- Rita Gombrowicz, *Gombrowicz w Europie, 1963-1969*, Kraków, WL, 2002.
 Rita Gombrowicz, *Gombrowicz en Argentine, 1939-1963*, Montricher (Suisse), Noir sur Blanc, 2004.
 Tadeusz Kępiński, *Witold Gombrowicz et le monde de sa jeunesse*, Paris, Gallimard, collection Arcades.
 Joanna Siedlecka, *Jaśnie Panicz, O Witoldzie Gombrowiczu*, Warszawa, Prószyński i S-ka, Warszawa, 2003.
 Klementyna Suchanow, *Argentyńskie przygody Gombrowicza*, Kraków, WL, 2005.

AUTRES

- Marek Bernacki, *Mieczysław Dąbrowski, Leksykon powieści polskich XX wieku*, Bielsko-Biała, Debit, sur *Ferdydurke*, p. 161-169, sur *Trans-Atlantique* p. 204-209, sur *Cosmos* p. 318-323.
 Jean-Claude Dedieu, Magdi Senadji, *Gombrowicz, Lieux de l'écrit*, Paris, Maral, 1993.
 Wojciech Karpiński, *Książki zbójcekie*, Lublin, UMCS, 2002.

GUSTAW HERLING-GRUDZIŃSKI

ÉDITIONS ORIGINALES CONSULTÉES

Œuvres complètes et choisies

Pisma zebrane, pod redakcją (sous la direction de) Zdzisława Kudelskiego, surtout les tomes 3-7, 10-11, qui correspondent au *Dziennik pisany nocą* (*Journal écrit la nuit*) (1971-1991) Warszawa, Czytelnik, publié durant les années 1995-1999.

en particulier :

- Dziennik pisany nocą* 1971-1972, Warszawa, Czytelnik, 1995.
Dziennik pisany nocą 1973-1979, Warszawa, Czytelnik, 1995.
Dziennik pisany nocą 1980-83, Warszawa, Czytelnik, 1996.
Dziennik pisany nocą 1984-88, Warszawa, Czytelnik, 1996.
Dziennik pisany nocą 1989-92, Warszawa, Czytelnik, 1997.
Dziennik pisany nocą 1993-96, Warszawa, Czytelnik, 1998.

Pisma wybrane I, II, III, Wyboru dokonali (choix effectué par) Henryk Chłystowski (Tome II correspondant au *Journal écrit la nuit*) i Tomasz Burek, Warszawa, Czytelnik, 2001. Tekst na podstawie (Texte fondé sur l'édition des) « Pism zebranych » (« Œuvres complètes ») Gustawa Herling-Grudzińskiego pod redakcją (sous la direction de) Zdzisława Kudelskiego.

Choix d'ouvrages originaux

Godzina cieni, Kraków, Znak, 1991.

Inny świat, Warszawa, Czytelnik, 1999 (1951).

Podróż do Burmy, Dziennik, Kraków, WL, 1999.

Najkrótszy przewodnik po sobie samym, Kraków, WL, 2000.

Sześć medalionów i srebrna szkatułka, Warszawa, Czytelnik, 1994.

Skrzydła otarza, opowiadania, Warszawa, Czytelnik, 1997.

Podzwonne dla dzwonnika, Warszawa, Czytelnik, 2000.

Entretiens

Gustaw Herling-Grudziński, Włodzimierz Bolecki, *Rozmowy w Dragoniei*, Warszawa, Szpak, 1997.

Gustaw Herling-Grudziński, Włodzimierz Bolecki, *Rozmowy w Neapolu*, Warszawa, Szpak, 2000.

OUVRAGES TRADUITS EN LANGUE FRANÇAISE

Journal écrit la nuit, traduit par Thérèse Douchy, Paris, Gallimard, L'Arpenteur, 1989.

Un monde à part, traduit par William Desmond (d'après la traduction anglaise d'Andrzej Ciołkosz), Paris, Gallimard, Folio, 1995.

L'île et autres récits, traduits du polonais par Thérèse Douchy, Paris, Gallimard, L'Arpenteur, 1992.

Nuits blanches d'amour, traduit par Thérèse Douchy, Paris, Seuil, 2001.

Variations sur les ténèbres, traduit par Thérèse Douchy, Paris, Seuil, 1999.

Le Portrait vénitien et autres récits, traduit par Thérèse Douchy, Paris, Gallimard, L'Arpenteur, 1995.

OUVRAGES CRITIQUES CONSACRÉS
À L'ŒUVRE DE GUSTAW HERLING-GRUDZINSKI

Ouvrages collectifs

Zdzisław Kudelski [Choix et rédaction], *Herling-Grudziński i krytycy, antologia tekstów*, Lublin, Presspublica, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS), 1997.

Numéraires spéciaux de revues

Les nouveaux cahiers franco-polonais, N° 3/2004, En hommage à Gustaw Herling-Grudziński, Publication du Centre de Civilisation polonaise de l'Université Paris-Sorbonne (Paris IV), 2004.

Monographies critiques

Joanna Bielska-Krawczyk, *Między widzialnym a niewidzialnym, Twórczość Gustawa Herlinga-Grudzińskiego*, Kraków, Universitas, 2004.

Ewa Bieńkowska, *Pisarz i los. O twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego*, Warszawa, Zeszyty Literackie, 2002.

Włodzimierz Bolecki, *Ciemna Miłość, Szkice do portretu Gustawa Herlinga-Grudzińskiego*, Kraków, WL, 2005.

Zdzisław Kudelski, *Pielgrzym Świętokrzyski, Szkice o Herlingu-Grudzińskim*, Lublin, FIS, 1991.

Tadeusz Sucharski, *Dostojevski Herlinga-Grudzińskiego*, Lublin, UMCS, 2002.

Autres

Cristina Campo, « La Tour et L'île », préface au recueil *L'île et autres récits*, Traduits du polonais par Thérèse Douchy, Paris, Gallimard, L'Arpenteur, 1992.

Luba Jurgenson, *L'expérience concentrationnaire est-elle indicible ?*, Paris, Éditions du Rocher, 2003.

Leszek Kołakowski, *Pochwała niekonsekwencji*, Warszawa, Nowa, 1989.

Krzysztof Pomian, *Un manichéisme à l'usage de notre temps*, préface à Gustaw Herling, *Journal écrit la nuit*, L'Arpenteur, Paris, Gallimard, 1989.

Wojciech Karpiński, « Proza Herlinga-Grudzinskiego » dans *Książki zbójcekie*, Lublin, UMCS, 2002.